

Plán práce
FINANČNÁ GRAMOTNOSŤ

Školský rok: 2023/2024

vypracovala:
Mgr. Anita Cseryová
koordinátor pre finančnú gramotnosť
SŠ sv. Vincenta de Paul,
Bachova 4, Bratislava

Plán finančnej gramotnosti vychádza z Národného štandardu finančnej gramotnosti verzia 1.2 schváleného Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 9. marca 2017 pod číslom 2017-1053/10961:12-10E0 s účinnosťou od 1. septembra 2017 začínajúc prvým ročníkom a z Metodiky pre zapracovanie a aplikáciu tém finančnej gramotnosti do školských vzdelávacích programov základných škôl a stredných škôl schválenej Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 10. júla 2018 pod číslom 2018/4154:7-10E0 s účinnosťou od 1. septembra 2018.

Národný štandard finančnej gramotnosti popisuje minimálne požiadavky na finančné, ekonomické a právne vzdelávanie žiakov prostredníctvom osvojených kompetencií. Témy sú zoradené do šiestich tém – Finančná zodpovednosť spotrebiteľov; Plánovanie, príjem a práca; Rozhodovanie a hospodárenie spotrebiteľov; Úver a dlh; Sporenie a investovanie; Riadenie rizika a poistenie.

Cieľ finančného vzdelávania spočíva v získavaní kompetencií nevyhnutných pre zodpovedné finančné správanie v celoživotnej perspektíve, ako je existenčné zabezpečenie seba a svojej rodiny, rozvoj filantropie.

Finančná gramotnosť na našej škole

Cieľom finančnej gramotnosti na našej škole je pripravovať žiakov na vyhľadávanie správnych informácií, kritické myslenie, rozoznávanie potrebného od zbytočného, odlíšenie pravdivého od nepravdivého i efektívne využívanie informácií a zdrojov dostupných z okolia, boj proti korupcii a ochrana spotrebiteľa. Dôraz kladieme na praktické využitie poznatkov a prepojenie s realitou. Žiakov vedieme k zvažovaniu nielen ekonomických, ale aj rodinných, spoločenských, právnych, etických a ekologických kritérií svojich rozhodnutí.

Finančná gramotnosť na našej škole bola začlenená do vyučovania na 1. stupni ZŠ, 2. stupni ZŠ, na 8-ročnom gymnáziu, na 4-ročnom gymnáziu a v Školskom klube detí. Učitelia vykonali analýzu svojich predmetov a našli prvky finančnej gramotnosti, ktoré už presadzovali aj v minulosti vo výučbe svojho predmetu a tiež prvky, ktoré je možné začleniť do daného predmetu – tieto prvky začlenili do predmetu ako prierezové. Túto integráciu budú realizovať na úrovni čiastkových aktivít, či projektov. Učitelia brali aj do úvahy, že ťažisko finančného vzdelávania je v učebných predmetoch občianska náuka a matematika. V 9. ročníku ZŠ je povinný predmet Finančná gramotnosť.

Žiaci, primerane k svojim vekovým osobitostiam by mali byť schopní:

- nájsť, vyhodnotiť a použiť finančné informácie,
- poznať základné pravidlá riadenia financií,
- rozoznávať riziká v riadení financií,
- stanoviť si finančné ciele a naplánovať si ich dosiahnutie,
- rozvinúť potenciál získania vlastného príjmu a schopnosť sporiť,
- efektívne používať finančné služby,
- plniť svoje finančné záväzky,
- zveľaďovať a chrániť svoj aj zverený majetok,
- porozumieť a orientovať sa v zabezpečovaní základných ľudských a ekonomických potrieb jednotlivca a rodiny, podniku
- hodnotiť úspešnosť vlastnej sebarealizácie, inšpirovať sa príkladmi úspešných osobností,
- porozumieť základným pojmom v jednotlivých témach,
- orientovať sa v oblasti finančného trhu (NBS, komerčné banky, poisťovne, finanční sprostredkovatelia a ostatné finančné inštitúcie),
- orientovať sa v problematike ochrany práv spotrebiteľa a byť schopný tieto práva uplatňovať
- ovládať práva, povinnosti, klady a riziká osoby fungujúcej ako podnikateľ,

- zostaviť a prezentovať vlastný podnikateľský zámer, myslieť strategicky, analyzovať a riešiť problémy.

Uvedomujeme si, že finančná gramotnosť nie je absolútnym stavom, je to kontinuum schopností, ktoré sú podmienené premennými ako vek, rodina, kultúra či miesto bydliska. Ako cirkevná škola dbáme nielen na ekonomický, ale aj na etický rozmer finančnej gramotnosti.

Plánované aktivity podporujúce finančnú gramotnosť v školskom roku 2023/2024:

- a) povinný predmet **Finančná gramotnosť** v 9. ročníku ZŠ – triedy IX.A a IX.B sú zapojené do programu *Viac ako peniaze*, žiaci pracujú s on-line učebnicou, robia on-line testy a majú možnosť získať certifikát o ukončení tohto vzdelávania po úspešnom absolvovaní výstupného centrálného testu.

- b) vzdelávacie programy – **Základy podnikania** (JA Slovensko) pre 5. ročník
 - neformálne finančné vzdelávanie 5peňazí od NBS:
Prezenčný modul 1: Príjem a práca
pre 9. ročník a 1.ročník 4-ročného gymnázia

 - neformálne finančné vzdelávanie 5peňazí od NBS:
Prezenčný modul 2: Príjem a práca
pre 2.ročník 4-ročného gymnázia

 - **Viac ako peniaze** (JA Slovensko) pre 9. ročník

 - **FLiP** - Erste Financial Life Park vo Viedni – pre 9.ročník a gymnázium (podľa ponuky)

- c) implementácia finančnej gramotnosti ako prierezovej témy do jednotlivých predmetov a využitie medzipredmetových vzťahov:

Na hodinách **rímskokatolíckeho náboženstva** sa učitelia zamerajú na postavenie človeka vo svete, hodnotový systém človeka, bohatstvo a chudobu, potrebu charity, života a dobré príklady svätcov a iných duchovne významných ľudí, upozornia na krádež, korupciu,....

Cudzie jazyky (ANJ, NEJ, ŠPJ) – žiaci majú možnosť porovnať životnú situáciu a ekonomiku na Slovensku s ostatnými krajinami sveta, porovnať ich menu – kurz, typy škôl, pracovné možnosti, v danom jazyku si precvičia nakupovanie, objednávanie v reštaurácii, cestovanie, plánovanie dovolenky, staranie sa o domácnosť, spoznajú životy úspešných ľudí,...

Slovenský jazyk a literatúra – finančnú tematiku možno nájsť v jednotlivých literárnych dielach, sociálne postavenie človeka možno porovnať v rôznych literárnych obdobiach (klasicizmus, realizmus,...), na hodinách slohu sa dá využiť diskusia, e-mail, plagát, inzerát, reklama, uplatnenie vlastného názoru na efektívne využitie finančných prostriedkov, ...

Na hodinách **dejepisu** sa žiaci zoznámia s prvými platidlami, porovnajú sociálnu a ekonomickú situáciu, poľnohospodárstvo a priemysel v jednotlivých obdobiach (monarchia, priemyselná revolúcia, vojnové obdobia),...

Na hodinách **matematiky** si žiaci prepočítajú príklady na príjmy, výdavky, urobia si rodinný rozpočet, vo vhodne zvolených slovných úlohách si zistia úroky z vkladov, pôžičiek, jednoduché a zložené úrokovanie, naučia sa rozlišovať pojmy dlhy, úspory, investície, dane odvody, porovnávať ponuky jednotlivých bánk a inštitúcií, naučia sa zaznamenávať a čítať grafické znázornenie štatistických údajov,....

Na hodinách **fyziky a techniky** sa žiaci naučia o zdrojoch energie, ich efektívnom využívaní, ochrane, alternatívnych možnostiach,...

Na **informatike** žiaci aktívne vyhľadávajú a spracovávajú informácie, naučia sa rozlíšiť potrebné od nepotrebného, porozumieť reklame, využiť on-line kalkulačku, povedia si o ochrane osobných údajov, právach spotrebiteľov, ...

Výtvarná výchova – žiaci si sami navrhnu kolky, šeky, cenné papiere, kreditné karty, povedia si o umeleckých dielach ako možnosť investície, zisku, o kopírovaní, falšovaní a znehodnotení diel, inšpirujú sa slávnymi umelcami,...

Na **geografii** majú žiaci možnosť zoznámiť sa s jednotlivými krajinami sveta, ich priemyslom, poľnohospodárstvom, ekonomikou, školstvom, zdravotníctvom, hygienou, životnou úrovňou obyvateľstva, bohatstvom a chudobou, prírodnými zdrojmi a ich využívaním,....

Na **chémií** sa žiaci dozvedia o možnostiach získania cenných surovín (zdroje, ťažba, priemyselná výroba, využitie), o ich cene, potrebe šetrného zaobchádzania a ochrany prírodných zdrojov, o vzácnych kovoch ako náhrade platidla,...

Na **biológii** si žiaci uvedomia nielen potrebu ochrany životného prostredia a zdrojov energie (z hľadiska ekologického aj ekonomického), ale aj potreby ochrany ľudského zdravia (vplyv zlozvykov nielen na zdravie, ale aj rodinný rozpočet). Žiaci sa dozvedia o hospodársky významných organizmoch a ich význame pre človeka.

Na **občianskej náuke** sa žiaci zamerajú na sociálne vzťahy v spoločnosti, na ochranu práv spotrebiteľa, ľudské práva,.... V 9. ročníku ZŠ a na gymnáziu sú samostatné tematické celky, ktoré sa zameriavajú priamo na finančnú gramotnosť: Ekonómia a ekonomika, Základné ekonomické problémy, Občan a štát, Občan a právo,....

- d) exkurzie a výlety (Noc výskumníkov, ...)
- e) charitatívne činnosti (Boj proti hladu, Tehlička pre misie, zbierky školských pomôcok, potravín, poštových známok, vrchnákov z Pet-fliaš, charitatívne koncerty, divadelné predstavenia, ...)
- f) zhotovovanie projektov s finančnou tematikou (v jednotlivých predmetoch)

Akcie budú realizované v závislosti od ponúk organizátorov.